

LA CASA SAMÀ DE JOSEP ORIOL MESTRES. UN EXEMPLE D'ARQUITECTURA RESIDENCIAL DE LES PRIMERES DÈCADES D'URBANITZACIÓ DE L'EIXAMPLE.

Maribel Rosselló i Nicolau

La comunicació que presentem té un doble objectiu. En primer lloc, a través de l'estudi de la casa Samà volem mostrar com es planteja inicialment l'arquitectura residencial en la zona central de l'Eixample. En segon lloc, volem fer una aproximació a l'arquitectura de Josep Oriol Mestres, per tal de valorar la seva contribució a l'arquitectura catalana de la segona meitat del segle XIX.

La casa Samà és un dels primers palauets que es basteixen a partir dels anys centrals la dècada de 1860 en el que serà l'eix central de l'Eixample: el passeig de Gràcia. Per tant, estem davant d'una casa que es construeix en un àmbit urbà que es va fent i es troba en ple procés de transformació. Encara és oberta la riera de Malla, la Gran Via té un traçat intermitent i encara és molt confusa la connexió entre la ciutat existent i el nou espai urbà. La casa Samà, com altres que alhora es construïen al mateix passeig, com ara la casa Arnús (1868-1871) de l'arquitecte Elies Rogent, és testimoni de com la burgesia emergent s'anava traslladant a l'Eixample.

Salvador Samà encarrega el projecte a Josep Oriol Mestres i Esplugues (1815-1895). És un dels arquitectes de més reconeixement social i professional a Barcelona des de mitjan la dècada de 1850 fins a la darrereria de la de 1870. Treballa intensament com a arquitecte d'algunes famílies benestants, a més de la seva vinculació a la catedral i a l'Ajuntament. Mestres participa activament, a través de les seves obres, en el moment crucial de creixement de Barcelona, tant en la reforma interior de la ciutat existent com en l'obertura cap al nou espai guanyat per a la ciutat: l'Eixample.

El 2 de juny de 1868 Josep Oriol Mestres sol·licita, en nom de Salvador Samà, el permís per a la construcció de la casa que serà residència de la família al passeig de Gràcia, cantonada amb la Gran Via. La construcció de la casa s'allarga fins a l'any 1870. En la proposta de Mestres l'edificació només ocupa parcialment el solar, el que és pròpiament el xamfrà i deixa un gran jardí posterior. És, per tant, una casa que respon al model residencial extensiu del primer moment de l'Eixample; una casa ocupada per la família Samà pel que fa a la planta baixa, el pis principal i el soterrani, mentre que en el segon pis s'hi fan dos habitatges per llogar. La documentació localitzada ens permet conèixer acuradament el plantejament arquitectònic i l'organització de l'espai, a més de copsar com es defineix i el valor que s'atorga a la qualificació dels interiors.